

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Assertionvm Theologicarvm Sfortiae Pallavicini Sacrae Theologiae Professoris in Collegio Romano Societatis Iesv. Libri Qvinque

De Sacramentis

Pallavicino, Sforza

Romæ, 1650

Cap. 4. De materia, & forma Sacramentorum in genere, & quomodo sint inuariabiles; vbi multa præsertim de iurisdictione Sacerdotum ad absoluendum, de facultate delegabili simplicibus Sacerdotibus ad ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-38948

p q. 106. art. 1. in corp. ac pro-
inde ex neutro capite datur
vllum ens indefinibile.

C A P V T IV.

*De materia, & forma Sacramē-
torum in genere, & quomodo
sint inuariabiles; ubi multa
præsertim de iurisdictione Sa-
cerdotum ad absolueudum, de
facultate delegabili simplici-
bus Sacerdotibus ad confir-
mandum, de Ordinatione
Græcorum, & de impedi-
tis matrimonij statutis à iure
positiuo.*

57 **A**ntiqui Patres no-
mine formæ Sa-
cramentorum sæpè intellige-
bant formulam, & ritum,
quo

quo illa peragebantur. At Cō-
cilium Florentium quid in-
tellexerit nomine materiæ,
& formæ, explicatum est su-
prà numero 47.

58 In Sacramentis requi-
rentibus voces articulatas, hæ
habent rationem formæ, non
quia sint magis determinatæ,
quam quæcumque alia pars
ad constitutionem Sacramen-
ti; Nam in Sacramento Eu-
charistiæ magis determinata
est præsentia corporis Christi,
quam verba, vt pote quæ ex
defectu vel materiæ, vel inten-
tionis poni possent, quin dare-
tur Sacramentũ, Sed ideò vo-
ces dicuntur forma Sacramen-
torum, quia voces habent ma-
gis determinatam significatio-
nem humanam, quã aliæ par-
tes.

tes.

tes. Voces enim inter homines habuerūt principatū significādi, vt ait Augustinus; Quandoquidem illæ solę sunt distinctissimę imagines nostrorū cōceptuū, per ordinem ad quos conceptus omnis imago, & omne signum sortitur suam denominationem: ac proinde conceptus ipsi sunt primum analogatum in genere signi, & imaginis.

59 Dices, verba non esse partem Eucharistię, quia, si Christus existeret ibi independēter à verbis, adhuc esset causa gratię, ac propterea adhuc esset Sacramentum. Sed contra primò; nam non constat ex aliqua Dei promissione, Christum ita existentem fore causam infallibilem gratię. Il-

la

la enim promissio vite facta in Euangelio manducantibus carnem, & bibentibus sanguinem Christi, fortasse præsупponit decretum nunquam exhibendi hunc cibum, & potum nisi dependenter à verbis consecrationis. Præterea certè in eo casu non daretur Sacramentum, hoc est *signum sensibile gratiæ exhibitum à Deo per homines &c.*

60 In Sacramento matrimonij supposita veriori, & cõmuniori sententia quòd eius ministri sint ipsi contrahentes, non requiruntur voces articulatae, quia Deus noluit in eo requirere aliquid amplius quàm exigat natura contractus, qui potest celebrari per quaelibet signa; ne muti priuarentur
hoc

hoc beneficio naturæ, & gratiæ. Hoc posito, valdè disceptatur inter Scholasticos quidnam sit materia, & forma huius Sacramenti.

61 Nos distinguendum putamus, vel enim id quærimus in sensu Concilij Florentini, vel in rigore metaphysico. Si primum, forma in quolibet Sacramento sunt verba ministri, & quoniam in Sacramēto matrimonij minister est vnus contrahens respectu alterius quatenus ille acceptat obligationem istius adeoque quatenus inducit obligationem in istum, ideo in sensu Concilij verba (loquor de verbis in lata significatione, prout hæc non restringuntur ad voces articulatas) vnus cuiusque coniugis

gis

gis quatenus sunt promissio,
habent rationē materiæ, qua-
tenus vero sunt acceptatio,
promissionis alienæ, vel factæ,
vel faciendæ habent rationē
formæ. Acceptatio enim po-
test etiam præcedere promif-
sionem, vt habetur lege 1. §.
si quis iuncta glossa in cōstru-
ctione casus *ff. de verb. oblig.*
Sed quoniam talis promissio,
& acceptatio sæpè inter se non
distinguuntur physicè, sed tã-
tùm logicè, hoc est nō secundū
entitatē sed secundūm prædica-
ta separabilia; ideò deficiūt à
ratione materiæ, & formæ, quā
Cōciliū agnouit in alijs Sacra-
mentis, ac proinde huius tan-
tum Sacramenti materia &
forma ibi non designantur.

62 Si autem loquamur in
rigore

rigore metaphyfico cēsemus
 verba primi loquentis habere
 rationem materiæ, & verba
 secundi loquentis habere ra-
 tionem formæ. Vel enim secun-
 dus loquens scit præcedētem
 promissionem primi, & in hoc
 casu verba secundi loquentis
 habent ex circumstantijs sen-
 sum magis determinatum; si-
 gnificant enim volitionem
 matrimonij absolutam, & non
 tantum conditionatam, hoc
 est, *si alter velit*, prout signifi-
 cant verba primi loquentis.
 Vel fingis neutrum scire an
 præcesserit consensus alterius,
 & tunc vtraque locutio habet
 hunc sensum; *si alter non con-
 sensit, vel non consentit nunc,
 volo matrimonium sub conditio-
 ne futura, hoc est si consentiet: si*

verò alter ex parte sua cōsensit,
vel consentit, volo illud absolute
perficere hic. & nunc. Et quoniā
hoc postremum, hoc est, quòd
alteri iā consenserit, verifica-
tur de locutione illius qui est
secundus loquens, ideò de fa-
cto eius locutio habet rationē
formę, vltimi, & perfectiui.

63 Si autem finxeris vtrū,
que complete locutionem in
eodem instanti, tunc coexi-
stentia inter illa duo indiuisi-
bilia completiua Sacramenti
haberet rationem physicę for-
mę, cęterę vero partes præ-
cedentes haberent rationem
materię physicę. Adhuc au-
tem erit distinguibilis in sin-
gulis actibus, & locutionibus
actum exprimentibus, mate-
ria, & forma quędam logica,

vt

vt indicauimus agētes de ma-
teria & forma in sensu Conci-
lij Florentini. Quod vt expli-
cetur, animaduertimus in eo
casu, in quo vterque simul
compleat locutionem, non fo-
re validum contractū, si vter-
que consentiat efficaciter sub
hac conditione, *si alter consen-
zit*. Nullus enim consensus ef-
ficax, & vniuersè nullus ef-
fectus potest neque mediatè,
neque immediatè habere se
ipsum pro conditione ad se
ipsum. Quippe conditio, cum
sit complementum causæ, de-
bet contradistingui ab eo, ad
quod est conditio. At si con-
sensus efficax Petri ponitur sub
conditione consensus efficacis
Mariæ, ponitur proinde sub
omni cōditione à qua pendet
ipse

ipse consensus efficax Marię.
Ergò si fingas consensum effi-
cace[m] Marię poni sub condi-
tione consensus efficacis Petri,
hic tandem ponitur sub con-
ditione sui ipsius, quod impli-
cat; atque adeò vterque con-
sensus erit inefficax. Debent
ergo singuli illi consensus ad
hoc vt ambo sint efficaces, nō
ponere pro conditione effica-
ciam alterius omnimodam, &
ex omni capite, sed efficaciam,
quę excludat suspensionem
omnis alterius conditionis
quam ipsius consensus mutui.

64. Quocircà duo signifi-
cat illa cōmunis locutio quę
solet afferri tamquā sufficiens
ad valorem: *volo quantum est
ex me. Primum est: desidero hoc
ita esse absolute, & simpliciter.*

Al.

Alterum: *efficaciter id volo, si purificatur omnis conditio, quæ hic & nunc non pendet à me.*
Huc autē accomodari possunt multa quæ in simili diximus in libello de *Incarnatione* n. 113. Hoc pòsito, illa prior pars, hoc est illud desiderium merè affectuum absolutum, sed de se non efficax habet rationem indeterminati, atque ad eò materiæ: Illa verò posterior pars, hoc est, illa volitio efficax conditionata, cuius conditio purificatur per eiusmodi desiderium absolutum inefficax alterius contrahentis, habet rationē determinatiui, & formæ: Quamuis enim singulæ eiusmodi partes possint æquè dari quin ponatur contractus, tamen prior se habet tãquam

appetitio quædã speculatiua, posterior verò tanquam practica, & ex se ordinata ad inducendam obligationem, & perficiendum contractum.

65 De fide est, non solum omnia Sacramenta nouæ legis fuisse a Christo instituta, vt definit Trid. sess. 7. can. 1. sed dari in illis aliquam substantiam, & essentiam immutabilem ab Ecclesia. Dicitur enim sess. 21. cap. 2. in Ecclesia fuisse perpetuò potestatem vt in Sacramentorum dispensatione, *salua illorum substantia*, ea statueret, vel mutaret, quæ magis expedire iudicaret. Hinc colligunt Scholastici cum S. Thoma materias, & formas Sacramentorum fuisse institutas à Christo, quod expediebat

bat

bat nō modo ad stabilitatem, sed etiam, vt ingeniosi recentiores notarunt, quia hoc modo redduntur probabiles omnes mysticæ, atque arcane significationes circà eiusmodi materias, & formas, vt potè quarum auctor præ summa sapientia nullam quantumuis abditissimam congruentiam in ipsis non vidit. Propter quã rationem tam sedulo cōmentamur verba sacre scripturæ præ definitionibus Conciliorū & Pontificum, quamuis hæ pariter sint infallibiles. Nam illa priora tantū sunt verba Dei, cuius infinita sapientia reddit verisimile, fuisse intentum quodcumque arcanum mysterium in eiusmodi verbis.

66 Certum præterea est,
Chri-

Christum ità constituisse ma-
terias Sacramentorum, vt in
varijs speciebus validè mini-
strarentur, vt patet de vino
albo, & rubro, de pane azimo,
& fermētato &c. Sed hoc nul-
lā probat indeterminationem,
determinatū quippè est a Chri-
sto in ipsa institutione Sacra-
menti, vt in singulis eiusmodi
speciebus validè consecratur.

67 Solet obijci primo cō-
tra hāc immutabilitatē in ma-
teria, & formā Sacramento-
rum, instantia ex Sacramento
pœnitentiæ, in quo pendet ab
arbitrio Ecclesiæ, vt idē Sacer-
dos validè, vel inualidè absol-
uat, cū tamen non pendeat ab
arbitrio Ecclesiæ, vt Sacerdos
validè, vel inualidè consecratur.
Aliqui recētiores reddūt disci-

E men

mē, quia Ecclesia nō potest re-
stringere auctoritatē ministris
Sacramentorū, vt potē procu-
ratoribus Christi, & ab eo mā-
datū habētibus, & ideò nō po-
test auferre Sacerdoti facultatē
validè cōsecrādi. At absolutio
est actus volūtariæ iurisdictionis,
requirens vt is in quē exer-
cetur, subdat se potestati talis
iudicis: Hanc autē subditiōnē,
inquiūt, vel absolutē, vel in or-
dine ad talia peccata, potest ir-
ritare Ecclesia, quippe cuius iu-
risdictioni subduntur pœniten-
tes, qui eligunt Confessarium.

68 Sed hæc doctrina non
placet ex multis, & præcipuè
quia ex ea sequeretur, præcisa
omni sanctione Romani Pon-
tificis posse Sacerdotem ex-
communicatum, vel degra-
datum

datum à suo Episcopo validè
absoluere poenitentes eidem
Episcopo non subditos, quip-
pe quorum electiones non po-
tuit ille Episcopus irritare.

69 Falsum verò est, quod
supponitur in prædicta doctri-
na, vnumquemquem Sacer-
dotum habere à Christo fa-
cultatem absoluendi omnes
fideles ab omnibus peccatis
quantū est ex se nisi hæc facul-
tas eispecialiter limitetur. Nā
si hoc esset omnis iurisdic-
tio Sacerdotum esset ordinaria,
ac proindè minus propriè Flo-
rentinum agens de ministro
huius Sacramenti, diuisisset
illam in *ordinariam*; & *ex com-
missione superioris*, cui consentit
Tridentinum sess. 14. cap. 7.
Ut igitur colligere licet ex eo-

E 2 dem

dem loco Tridentini, Christus concessit cuilibet Sacerdoti ex vi ordinis facultatem, absoluedi eos, qui à Summo Pastore mediatè, vel immediate eidem Sacerdoti subderentur, & in ordine ad causas respectu quarum subderentur: Quare materia huius Sacramenti est *peccatum subditi*, Pōtifex verò potest facere vt hoc prædicatum verificetur, vel nō verificetur respectu huius, vel illius peccati, & sic, quod tale peccatum euadat, vel nō euadat materia proxima absolutionis ab hoc Sacerdote impertiendæ. Quod aperte docuit S. Thomas 4. Cont. Gent. c. 72. vers. *oportet*, & in fine capituli vbi totam potestatem absoluedi refert ad clauas

com-

commiffas Petro, vt pote per
eas deriuatam ad alios.

70 Ex hoc autem exem-
plo licet ftatuere regulam vni-
uerfalem ad foluendas obie-
ctiones quæ fiunt fuper muta-
tione materiæ, & formæ in
Sacramentis. Aliquando e-
nim materia constituta eft
eft fecundùm effe phyficum à
Christo; & tunc non potest
reddi inepta nisi sublato eodẽ
effe phyfico; ita contingit in
pane, vino, oleo, aqua &c.
Aliquando constituitur secũ-
dùm effe morale, vt patet in
vocibus, quæ conficiunt Sa-
cramenta, non quia sint hi,
vel illi soni phyfici, sed quia
habent hanc vel illam signifi-
cationem, & tunc ille potest
reddere materiam, aut formã

E 3 aptam

aptam, vel ineptam, qui potest dare, vel auferre eiusmodi esse morale. Ita potest aliqua Respublica etiam infidelium reddere aliquos sonos formam aptam consecrationis, si tribuat illis significationem quam exigit Christus in verbis consecrationis. Aliquādo autem hoc esse morale pēdet ab ordine. Ut ex g. materia confirmationis, vel extremæ vnctionis est chrisma, vel oleum benedictum ab habente ordinem Episcopalem. In qua tamen benedictione non administratur Sacramentum, nec enim ponitur aliquod signum infallibile gratiæ, sed tantum præparatur materia Sacramenti, quamuis dependenter à charactere accepto
per

per Sacramentum; sicut ex eadem ratione Summus Pontifex dū deputat Sacerdotem ad confessiones, non ministrat Sacramentum, licet agat per facultatem acceptam à Christo, & dependenter à charactere accepto per baptismum, sine quo non posset id facere. Quare probabilius existimamus, Episcopum ita benedicientem chrisma, vel oleum, in peccato mortali quamvis extrà casum necessitatis, non peccare.

71 In administratione autem Confirmationis requiritur illud esse morale quod resultat vel ex charactere Episcopali ministri, vel ex charactere Sacerdotali simul cum delegatione Summi Pontificis s.

E 4 quam

quam disiunctiuā probat multiplex, & frequenstraditio Ecclesiæ Occidentalis à Concilijs approbata, quin etiā vsus Ecclesiæ Oriētalīs. Id verò fuit rationi consonum, quia ex vna parte Confirmatio nō est æquē necessaria, ac Baptismus, & constituit in superiori gradu huius militiæ, ideò eius minister ordinarius debuit esse altior, quàm minister ordinarius baptismi; ex alia parte in regionibus barbarorū vbi non sunt Episcopi, par fuit vt hoc Sacramentum posset per inferiores ministrari arbitrio Sūmi Pastoris. Hæc verò delegatio non censetur facta vlli Sacerdoti inferiori per quamcūque plenissimam potestatem generalem concedentem ei
omnia

omnia munera episcopalia, &
Id enim intelligitur de mune-
ribus episcopalibus tum secū-
dū facultatem iurisdictionis,
tum de iure humano, non ve-
rò de muneribus episcopa-
libus & secundum facul-
tatem Ordinis, & de iure di-
uino.

72. Simile esse morale fu-
stulit Ecclesia constituendo
noua impedimenta dirimen-
tia matrimonij, & reddendo
de illius essentia præsentia Pa-
rochi, & testium. Cum enim
Christus eleuasset ad ratio-
nem Sacramenti contractum
matrimonij legitimum, potuit
Ecclesia facere, vt certa quæ-
dā prædicata positua, vel ne-
gatiua requirerentur ad hunc
contractum legitimum, ad eò-

E S que

que mediatè ad Sacramentū.
Obijces, contractum matrimo-
nij, & Sacramentum non di-
stingui realiter, ac proinde
quidquid immediatè exerce-
tur circà vnum, exerceri im-
mediatè etiam circà aliud; Re-
spondemus, contractum hunc
distingui à Sacramento, sicut
homo ab homine albo, quamuis
enim rectū vtriusque sit idem,
adeòque non distinguantur
numero, tamen esse vnus ali-
quid addit suprà esse alterius,
vt frequenter loquitur Aristo-
teles. Cùm ergo contractus
matrimonij ex sua natura nō
esset Sacramentum collatiuū
gratię Christus ex sua promif-
sione euexit contractus ma-
rimonij legitimos fidelium
vt essent Sacramenta, & con-
ferrent

ferrent gratiam. Ab hac autem Christi promissione eximit indirectè Ecclesia eos contractus quos illa facit esse illegitimos, ac proinde mediatè impedit ne sint Sacramenta. Quemadmodum si Rex attribuit aliquod priuilegium omnibus Consulibus legitimè electis in aliqua Ciuitate, non dicitur Senatus illius Ciuitatis adimere alicui immediatè priuilegiū Regis per hoc quod inducat aliquas solemnitates, ratione quarum nō euadant legitimi Consules qui aliòquin euaderent.

73. Congruens fuit, vt cōstituire impedimenta dirimētia matrimoniū spectaret tantummodo ad Ecclesiam ex duplici ratione. Altera est que

E 6 colligi

colligi potest ex S. Thoma 4.
cont. Gent. cap. 78. quia Chri-
stus eleuauit matrimoniū fi-
delium à mero officio Nature
propagatiuo terrestris Reipu-
blicæ ad instrumentum gra-
tiæ in ordine ad replendam
Rempublicam celestem. Ergo
fuit conueniens, vt eius dire-
ctio, & moderatio spectaret ad
eos quos Christus reliquit in
terris Vicarios sibi in munere
promouendi genus humanū
ad Rempublicam coelestem.
Altera congruentia est, quia
matrimonium vt contractus
merè naturalis nō videtur ha-
bere indissolubilitatem illam
omnimodam, quam habet ex
mystica significatione coniū-
ctiōis Christi cum Ecclesia,
& diuinitatis cum humanita-
te,

te, quam significationem illi
indidit Deus dum illud eleua-
uit ad rationem Sacramenti:
Hoc posito non fuit conue-
niens vt libertas nubendi pos-
set arctari propter fines poli-
ticos, secundum quos spectat
moderari Rempublicam ad
principes sæculares, ne hinc
oriretur magnum periculum,
vel fornicationis in innuptis,
vel adulterij in coniungibus,
adeoque ingens discrimen,
æternæ damnationis: sed de-
buit pertinere ad Ecclesiam,
examinare, nū omnibus pen-
satis aliqua certa restrictio hu-
ius libertatis in his vel illis
casibus expediat, an obsit, in
ordine ad salutem æternam.
Neque id perturbat iurisdic-
tionem principum sæcularium;

quippe

quippe ijs non est interdictum
condere quascumque leges
æquas, & iustas super succes-
sionibus bonorum exclusis ali-
quibus quamvis legitimè na-
tis, nisi nascatur ex talibus cer-
tis parentibus & ex tali certo
cōnubio. Cæterùm vel paren-
tibus, qui tamen longè sunt
Principibus amãtiores, negata
fuit hæc potestas arctandi va-
lida coniugia natorum; Et
Conciliũ Tridentinũ sess. 24.
(quãquã extra doctrinã cano-
nũ) anathemate damnat ne-
gantes valere coniugia filio-
rũ sine consensu parentum.

74 Pariter, esse quoddam
morale, est illud, per quod
certæ ceremoniæ in Ecclesia
consuetæ habent vt sint signi-
ficatiuæ potestatum, & chara-
cterum,

eterum, quæ tribuuntur in
ordinatione, Ideò non obstat
& si super his est aliqua mate-
rialis differentia inter Eccle-
siam Latinam, & Græcam,
aliasque cum Græca conue-
nientes. Ordinationem enim
Græcorum esse validam vide-
tur certum. Primò quia in
eorum ritus diligentissimè in-
quisitum est à Concilio Flo-
rentino, vbi inter cæteros ade-
rant Cardinalis Bessarion, &
Isidorus Græci, ac doctissimi,
& Græcorū sacrorū peritissi-
mi. Et tamen Concilium cum
de Sacramētis ex professo ex-
posuerit, & multa vniuersè
Græcis iniunxerit, nihil su-
per his immutandum iussit,
sicut profectò iussisset si ritus
illi Græcorum vitarent for-

mam.

mam: Nam ab eiusmodi ritibus pendebat validitas quinque Sacramentorum: Neque curavit, Bessarionem, aliosque Græco ritu ordinatos, & passim sacra ministrantes iterum ordinari saltem sub conditione, ut in re dubia oportuisset. Secundò quia spectat ad providentiam Dei non permittere, ut tanta fidelium pars per tot sæcula bona fide careat vera noticia Sacramentorum, & veris Sacramentis ad salutem necessarijs. Quod axioma nisi admittatur, poterimus dubitare, ne forte ex defectu intentionis in vno, vel pluribus ministris ita à principio vitiata sint Sacramenta, ut hoc vitium successivè manaverit ad innumeros; & omnis fore valida
ad.

administratio Sacramentorū
præter baptismum, & matri-
moniū in Ecclesia erit morali-
ter incertissima. Tertiò quia
hic defectus esset per humanā
diligentiam immedicabilis.
Cum enim plures ex Latinis
Sacerdotibus, vel Episcopis
mediatè, vel immediatè fue-
rint ordinati ab aliquo ordina-
to per ritum Græcum, quan-
tumuis Græci omnes reordi-
nari, & ritum mutare iuberen-
tur, adhuc omnis ordo in
præsentibus, & futuris rema-
neret ambiguus, quod tantò
magis ostendit obligationem
diuinæ prouidentiae de hoc ab-
surdo non permittendo.

75 Ex alia parte facile
soluitur difficultas. Certum
enim videtur, Christum non
obli-

obli-

obligasse ordinationē his determinatis ceremonijs, quas adhibet Ecclesia latina. Nam Diaconi fuerunt ordinati ante: quā extaret liber Euangeliorū, per cuius traditionem nunc ordinantur, & pleraque ex ijs muneribus, quæ nunc assignantur Clericis Sacerdotē inferioribus in sacrificio Missæ, & quorum munerum illæ ceremoniæ sunt designatiuæ, pendēt ex iure humano, non ex institutione diuina.

76 Reliquum est decernere vniuersè, quæ nam mutatio in rebus, aut verbis consistat cum valore Sacramentorum. Certum est, nullam validè fieri mutationē in rebus, aut verbis designatis à Christo; nam Christus illis affixit Sacra-

cra-

cramentorum effectum. Sed quoniam nobis non planè constat quantam latitudinem rerum, & verborum Christus instituerit, & ex alia parte sci- mus validè adhiberi eas res, & voces, quibus Ecclesia utitur, ideò regula practica solet dari, vt mutatio accidentalis in eiusmodi rebus, aut vocibus non vitiet, substantialis vitiet. Hæc tamen regula si intelligat *substantialem mutationem*, hoc est *essentialem Sacramento*, explicat idem per idem; si verò intelligat *substantialem physicè*, asserit falsum; Nam fortasse massa cruda non differt substantialiter physicè à pane, & tamen non esset valida materia consecrationis; Et ex alia parte, licèt daremus, panem, fer-

fer-

fermentatum physice differre quò ad substantiam ab azimo, & licèt Ecclesia illum non permiffisset Græcis pro materia consecrationis, sicut non permisit Latinis, adhuc esset materia valida.

77 Cum ergo id totū pepēderit ex arbitrio Christi Apostolis, & Ecclesiæ notificato; ideò prima regula est vt materia valida censeatur quæcumque fuit aliquando adhibita, vel ab Ecclesia vniuersali, vel à particulari consentiente vniuersali. Præterea cùm Christus vt homines faciliùs instrueret, non tam desumpserit significationem Sacramentalē ex physica rerū natura, quàm ex vsu quem res habent in ordine ad homines, ideò quoties

De Sacramen. Cap. IV. 117
ries adhibetur materia, quæ
in usu humano censeatur mo-
raliter eadem ac illa quam
Ecclesia adhibet, Sacramentū
existimatur validè confici; In
dubio autem Sacramenta sūt
iteranda sub conditione.

C A P V T V.

*Qualisnam, & quanta va-
riatio, additio, contractio,
aut corruptio verborum qui-
bus Ecclesia vitur, consistat
cum valore Sacramenti.*

78 **H**æc de rebus, iam
de verbis. Non
modo certum est, verba syno-
nima in omnibus linguis esse
formas validas Sacramento-
rum; sed etiam non plane sy-
nonima, hoc est non substitu-
ta

ta